

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโรงไฟฟ้า พลังความร้อน
ชื่อผู้เขียน	สุภาภรณ์ โพธิ์เยี่ยม
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรชัย เลื่อนจวี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการและทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนเพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย ทั้งประเทศไทยและในต่างประเทศ ตลอดจนเจตนารมณ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนและสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 อีกทั้งเพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการขอพิจารณาเพื่อดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนของประเทศไทย

จากการศึกษา พบว่า เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนจากบทบัญญัติดังกล่าวมิได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เนื่องจากการที่รัฐนำพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาบังคับใช้ในการขอพิจารณาโครงการของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง จึงเกิดปัญหาทางกฎหมายที่ขัดกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม เพราะกฎหมายดังกล่าวยังไม่สามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การกระทำดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ในบางกรณีเกิดปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่เกี่ยวกับการขอพิจารณาเพื่อดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อน เนื่องจากกฎหมายที่กำหนดกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนดังกล่าวที่เกิดจากการอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพียงฉบับเดียว ไม่สามารถทำให้ประชาชนใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง ตลอดจนยังส่งผลทำให้เกิดความล่าช้าในการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนโดยตรง นอกจากนี้ เกิดปัญหาทาง

กฎหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขอพิจารณาเพื่อดำเนินโครงการของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไม่รุนแรง เนื่องจากการที่รัฐนาระเบียบสำนึก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 มาบังคับใช้ในการขอพิจารณาโครงการของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่รุนแรงโดยอนุโลม จึงเกิดปัญหาทางกฎหมายที่ขัดกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมและการคุ้มครองสิทธิ อีกทั้งการนำกฎดังกล่าวมาบังคับใช้ก็ไม่สามารถป้องกันผลกระทบหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการของโรงไฟฟ้าพลังความร้อน นั่นเอง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยจึงควรนำแนวคิดหรือหลักการตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นและหลักการทางกฎหมายของสหภาพยุโรปมาใช้ในประเทศไทยเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม โดยประเทศไทยควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยการกำหนดเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมได้โดยตรง อีกทั้งควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยการกำหนดให้ระบอบบทบัญญัติของเรื่องการรับฟังความคิดเห็นและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดเนื้อหาของกฎหมายที่จะบังคับให้หน่วยงานของรัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาต่าง ๆ จากโครงการของรัฐ รวมถึงปัญหาที่เกิดจากโครงการเกี่ยวกับโรงไฟฟ้า หรือปัญหาเรื่องพลังงานแบบในประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย อีกทั้งประเทศไทยควรมีการกำหนดพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนเป็นการเฉพาะ ตลอดจนเนื้อหาในบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดกระบวนการ ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการการจัดทำประชาพิจารณ์ ตลอดจนการจัดทำรายงานผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบหรือถูกระทบสิทธิจากการดำเนินโครงการของโรงไฟฟ้าพลังความร้อนสามารถได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนสามารถใช้สิทธิการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และยังสามารถคุ้มครองประชาชนที่ถูกระทบสิทธิจากการดำเนินโครงการของโรงไฟฟ้าได้อย่างยั่งยืนต่อไป